

Đồng chí Trường Chinh với quê hương Nam Định

LÊ NGỌC TOÀN

Đồng chí Trường Chinh tên thật là Đặng Xuân Khu, sinh ngày 9 tháng 2 năm 1907 ở làng Hành Thiện, huyện Xuân Trường.

Sinh trưởng ở một vùng quê và gia đình có truyền thống yêu nước, truyền thống khoa bảng, người thanh niên Đặng Xuân Khu sớm được gia đình lo cho học hành để trở thành người có "Tri" và có "Chí". Với tấm lòng nhân ái và sự nhạy cảm với những gì đang diễn ra trong cuộc sống, Đặng Xuân Khu sớm nhìn thấy những nỗi nhọc nhằn, bần hàn của người nông dân, người công nhân trong cảnh làm mướn, làm thuê cho địa chủ, phong kiến và tư bản, thực dân.

Tình cảnh khốn cùng của người dân lao động dưới chế độ thực dân phong kiến và những chuyển biến tích cực của phong trào công nhân Nam Định những năm 1923-1925 đã tác động sâu sắc tới tình cảm và tư tưởng của người thanh niên Đặng Xuân Khu. Vì vậy, mỗi lần được nghỉ học, về quê, có dịp

gần gũi nông dân là Đặng Xuân Khu lại tìm cách giúp họ làm đơn, hoặc can thiệp giúp họ đấu tranh đòi quyền lợi hàng ngày, đòi bỏ tô phụ, giảm tô chính... Lòng nhân ái và sự phản kháng trước cái ác, cái xấu đã bộc lộ ở Đặng Xuân Khu khá sớm. Và với tư chất ấy, Đặng Xuân Khu đã sớm dấn thân vào con đường cách mạng.

Năm 1925 và 1926, Đặng Xuân Khu liên tiếp tham gia các cuộc đấu tranh đòi thả nhà yêu nước Phan Bộ Châu và tổ chức bãi khoá đòi được tổ chức Lễ truy điệu nhà yêu nước Phan Chu Trinh.

Sau Lễ truy điệu, một loạt học sinh bị nhà cầm quyền đui học, trong đó có Đặng Xuân Khu. Tiếp tục lên học ở Hà Nội và sau đó là học sinh trường Cao đẳng Thương mại Đông Dương, Đặng Xuân Khu vẫn giữ mối quan hệ chặt chẽ với phong trào cách mạng quê nhà. Mùa hè năm 1928, trở về làng Hành Thiện, Đặng Xuân Khu cùng hai người em họ là Đặng Xuân Thiều và Đặng Xuân Quyền

thành lập Ban biên tập tờ báo "Dân cày", do anh làm chủ bút. Với nội dung tố cáo tội ác và thủ đoạn bóc lột của thực dân, phong kiến, bênh vực quyền lợi nông dân, báo Dân cày đã có ảnh hưởng tích cực tới phong trào yêu nước và cách mạng của nhân dân địa phương.

Năm 1939, khi đại chiến thế giới thứ II sắp bùng nổ, thực dân Pháp tăng cường khủng bố các cơ sở cách mạng ở nước ta, ráo riết lùng bắt những người cộng sản, Đặng Xuân Khu rời Hà Nội tạm lánh về hoạt động ở quê nhà.

Chiến tranh thế giới thứ II bùng nổ. Thực dân Pháp tăng cường đàn áp phong trào cách mạng nước ta. Đồng chí Nguyễn Văn Cừ, Tổng Bí thư của Đảng bị địch bắt và kết án tử hình cùng một số cán bộ lãnh đạo khác. Tại Hội nghị Ban Thường vụ Trung ương Đảng lần thứ 7 (tháng 11-1940), đồng chí Trường Chinh được cử vào Ban Chấp hành Trung ương và là quyền Tổng Bí thư của Đảng. Ở Hội nghị Trung

ương lần thứ 8 (tháng 5-1941) họp tại Pác Bó, Cao Bằng, dưới sự chủ trì trực tiếp của lãnh tụ Nguyễn ái Quốc, đồng chí Trường Chinh được bầu làm Tổng Bí thư của Đảng. Từ đó đến suốt cuộc đời hoạt động, đồng chí Trường Chinh luôn giữ những cương vị trọng trách của Đảng và Nhà nước.

Chăm lo công việc chung của cả nước, đồng chí Trường Chinh vẫn dành thời gian nhiều lần về thăm quê hương và quan tâm tới sự phát triển của Đảng bộ và nhân dân tỉnh nhà.

Với tác phong sâu sát và ân cần, chu đáo, những lần về thăm và làm việc với Đảng bộ, nhân dân trong tỉnh, đồng chí Trường Chinh thường xuống tận cơ sở sản xuất, các phân xưởng của nhà máy, xí nghiệp, tận mắt chứng kiến điều kiện làm việc, học tập của các trường học, câu lạc bộ thiếu nhi... và nói chuyện cởi mở, thân mật với cán bộ, công nhân, nông dân, giáo viên, học sinh ở các cơ sở.

Về dự các kỳ đại hội Đảng bộ và làm việc với Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh, đồng chí Trường Chinh đặc biệt chú ý và nhấn mạnh hai vấn đề hết sức quan trọng trong lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng nói chung và với Đảng bộ tỉnh nói riêng là: Công tác xây

dựng Đảng và công tác vận động quần chúng.

Nói chuyện tại Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh (tháng 2-1972 và tháng 11-1976), đồng chí Trường Chinh nêu rõ: "Trước đây, chưa có chính quyền, Đảng ta rất quan tâm tới công tác vận động, thuyết phục quần chúng làm cách mạng. Ngày nay, có chính quyền, Đảng ta càng phải lắng nghe ý kiến của quần chúng, ra sức vận động và thuyết phục quần chúng...".

Về công tác xây dựng Đảng, đồng chí Trường Chinh nhấn mạnh: "Đảng là hạt nhân lãnh đạo cách mạng. Hạt nhân phải trong sạch, vững mạnh thì mới lãnh đạo được tốt. Tỉnh uỷ cần nắm chắc công tác tuyên huấn và công tác tổ chức để một mặt tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên, mặt khác xây dựng và phát triển Đảng một cách thận trọng, chắc chắn và củng cố tốt chính quyền".

Xác định vị trí, vai trò của các Đảng bộ, chi bộ cơ sở, đồng chí Trường Chinh chỉ rõ: "Đảng muốn vững thì chi bộ phải vững. Phải rất coi trọng việc củng cố chi bộ, vì đó là tổ chức cơ sở của Đảng. Phải thông qua việc hoàn thành các nhiệm vụ chính trị mà củng cố các tổ chức Đảng...".

Lần cuối cùng đồng chí

Trường Chinh về thăm quê nhà vào tháng 11 năm 1987. Về đến nhà, việc làm đầu tiên của đồng chí là, lên từ đường dòng họ, thắp nén hương để nhớ tới tổ tiên, ông bà, cha mẹ với tấm lòng thành kính của người con đi xa trở về. Ngay chiều mùng 10 và sáng ngày 11-11-1987, đồng chí Trường Chinh bố trí thời gian để đón bà con làng xóm đến thăm. Quây quần chung quanh mọi người giữa căn nhà ấm cúng ở quê hương, đồng chí rất vui, thăm hỏi từng người về việc làm, sức khoẻ, về đời sống và việc học hành của các cháu... Mọi người đều bịn rịn và cảm động trước cử chỉ gần gũi, ân cần của đồng chí Trường Chinh.

Chiều ngày 11-11, tại hội trường xã Xuân Hồng, đồng chí gặp và nói chuyện với các cụ cao tuổi ở địa phương; sau đó gặp gỡ, trò chuyện với những người bạn đồng niên đã từng gắn bó với nhau từ thuở thiếu thời.

Có rất nhiều câu chuyện xúc động trong những ngày đồng chí Trường Chinh sống bên bà con, làng xóm ở quê nhà. Những ai đã có dịp gặp gỡ, tiếp xúc, đều lắng đọng hình ảnh đồng chí Trường Chinh với tác phong giản dị, gần gũi, chu đáo và tấm lòng nhân ái ở một người con quê hương, đồng thời là nhà lãnh đạo có uy

tín lớn của Đảng và Nhà nước. Đúng như những lời đồng chí đã để lại cho bà con quê nhà "...Tôi không năng về quê, vì bận lo công việc chung của cả nước. Tuy vậy, lòng tôi luôn luôn bên cạnh bà con và dõi theo từng bước tiến của quê hương".

Đồng chí Trường Chinh đã đi xa, nhưng hình ảnh vị lãnh tụ kính yêu mãi mãi trong lòng dân tộc và quê hương yêu dấu, với tiếng gọi gần gũi, thân thương: Bác Trường Chinh.

Những lần về thăm và làm việc ở quê hương, những lời chỉ bảo ân cần của đồng chí Trường Chinh về các vấn đề kinh tế, chính trị, văn hoá-xã hội, tới nay vẫn đang là những vấn đề thời sự, đòi hỏi Đảng bộ và nhân dân Nam Định phải suy nghĩ, phấn đấu không ngừng để đổi mới và phát triển.

Sau 20 năm thực hiện công cuộc đổi mới dưới sự lãnh đạo của Đảng, Đảng bộ và nhân dân Nam Định đã không ngừng vươn lên để bắt nhịp với sự phát triển chung của cả nước. Mặc dù còn nhiều khó khăn về kinh tế do xuất phát điểm còn thấp, chủ yếu dựa vào nông nghiệp, nhưng với những nỗ lực đổi mới tư duy-trước hết là đổi mới tư duy về kinh tế - Đảng bộ và nhân dân tỉnh nhà đã từng bước phấn đấu đi lên, giành được những thành quả quan trọng trong

các lĩnh vực kinh tế-xã hội.

Thực hiện đường lối của Đảng và lời căn dặn của đồng chí Trường Chinh, Đảng bộ Nam Định luôn quan tâm tới công tác xây dựng Đảng để mỗi tổ chức cơ sở Đảng thực sự trở thành hạt nhân chính trị trong các phong trào cách mạng. Để đạt được điều đó, Đảng bộ đã có kế hoạch chặt chẽ giáo dục, bồi dưỡng chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, đảng viên các ngành, các cấp; đồng thời thường xuyên tổ chức các phong trào thi đua để xây dựng chi bộ, đảng bộ trong sạch, vững mạnh. Vì vậy hàng năm, Đảng bộ đã thực hiện tốt công tác phát triển đảng viên, nâng cao tỷ lệ các tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh để tổ chức đảng có đủ năng lực, uy tín đáp ứng yêu cầu lãnh đạo sự nghiệp phát triển kinh tế-xã hội ở mỗi địa phương, đơn vị.

Xác định "cách mạng là sự nghiệp của quần chúng", Đảng bộ luôn quan tâm tới công tác tuyên truyền, vận động quần chúng thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Với Ban Dân vận của tỉnh uỷ làm nòng cốt, công tác vận động quần chúng đã được triển khai và vận dụng cụ thể ở từng cấp,

ngành, nhất là ở các hội, đoàn thể chính trị-xã hội. Công tác vận động quần chúng được đánh giá thông qua các phong trào thi đua thực hiện nhiệm vụ chính trị; đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở cơ sở, giúp nhau làm ăn phát triển kinh tế, xoá đói giảm nghèo, thực hiện tốt an ninh, trật tự... ở mỗi địa phương, đơn vị. Từ chủ trương và những biện pháp tích cực, công tác dân vận trong tỉnh đã có những chuyển biến đáng khích lệ. Tác dụng của công tác vận động quần chúng có thể nhìn thấy rõ, khi người dân, nhất là người nông dân hiểu được chủ trương chung, được hướng dẫn khoa học-kỹ thuật, cách làm ăn tiên tiến và tích cực vận dụng vào đời sống, sản xuất thì kinh tế nông dân và bộ mặt nông thôn Nam Định đã thay đổi nhanh chóng, cuộc sống được cải thiện rõ rệt, tình làng, nghĩa xóm ngày thêm đậm ấm.

Thực hiện lời căn dặn của đồng chí Trường Chinh về phát huy truyền thống của vùng "đất học", về xây dựng nông thôn mới, nhân dân Nam Định đã tích cực xây dựng phong trào khuyến học, khuyến tài của tỉnh. Nhiều năm qua, sự nghiệp giáo dục-đào tạo của tỉnh luôn có bước phát triển về xây dựng cơ sở vật chất trường lớp học, xây dựng đội

ngũ giáo viên, xã hội hoá giáo dục. Nhiều học sinh giỏi đoạt giải cao trong các kỳ thi học sinh giỏi cấp quốc gia và quốc tế; nhiều năm là lá cờ đầu của ngành giáo dục-đào tạo toàn quốc.

Trong xây dựng nông thôn mới, Nam Định luôn là một trong những tỉnh đi đầu trong cả nước về chất lượng và sản lượng lương thực, về xây dựng cơ sở hạ tầng nông thôn như điện, đường, trường, trạm; về xây dựng đời sống văn hoá ở cơ sở, về xoá đói giảm nghèo... Đời sống người nông dân được nâng lên rõ rệt, bộ mặt nông thôn không ngừng đổi mới. Về với hầu hết các xã trong tỉnh hôm nay có thể thấy, cảnh đường xá lầy lội đã bị đẩy vào quá khứ, đường liên thôn, liên xã, liên huyện được trải bê tông, trải nhựa khàng trang, rất thuận tiện cho đời sống dân sinh và phát triển sản xuất.

Để kinh tế-xã hội của tỉnh nhà có tốc độ phát triển nhanh hơn nữa trong thời gian tới (2005-2010), Đại hội Đảng bộ tỉnh Nam Định lần thứ XVII đã đặt ra yêu cầu phấn đấu cao, khắc phục những nhược điểm, hạn chế như: xuất phát điểm của nền kinh tế thấp; trình độ công nghệ, kết cấu hạ tầng kinh tế-xã hội thấp so với yêu cầu CNH, HĐH; chất lượng nguồn nhân lực chưa đáp ứng; năng lực,

trình độ đội ngũ cán bộ còn bất cập... Đồng thời đề ra mục tiêu tổng quát là: phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, huy động và khai thác có hiệu quả các nguồn nhân lực cho phát triển; thực hiện CNH, HĐH, trọng tâm là CNH, HĐH nông nghiệp, nông thôn. Đẩy nhanh quá trình đô thị hoá, phát triển mạnh công nghiệp và dịch vụ; tạo sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu lao động theo hướng công nghiệp-dịch vụ-nông nghiệp. Phấn đấu tăng trưởng kinh tế nhanh, phát triển bền vững, gắn với bảo vệ môi trường sinh thái. Từng bước tăng cường kết cấu hạ tầng kinh tế-xã hội. Mở rộng quan hệ kinh tế đối ngoại... phát triển văn hoá đồng bộ với tăng trưởng kinh tế; nâng cao chất lượng giáo dục-đào tạo... thực hiện dân chủ hoá, công bằng xã hội... xây dựng Đảng và hệ thống chính trị vững mạnh, gắn kết chặt chẽ giữa nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức Đảng với hiệu lực quản lý điều hành của bộ máy chính quyền và vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể nhân dân. Xây dựng thành

phố Nam Định sớm trở thành trung tâm của tiểu vùng phía Nam đồng bằng sông Hồng như tinh thần chỉ đạo của Bộ Chính trị.

Cùng với việc đẩy mạnh phát triển kinh tế-xã hội, Đảng bộ và nhân dân Nam Định luôn chăm lo trùng tu, tôn tạo khu lưu niệm cố Tổng Bí thư Trường Chinh (ở xã Xuân Hồng, huyện Xuân Trường) để đón đồng bào trong tỉnh cũng như đồng bào cả nước về thăm viếng và tưởng nhớ vị lãnh tụ kính yêu.

Hướng tới kỷ niệm 100 năm ngày sinh Bác Trường Chinh, cùng với nhân dân cả nước, Đảng bộ và nhân dân Nam Định càng tưởng nhớ tới người con yêu dấu của quê hương, người chiến sĩ cách mạng kiên cường đã suốt đời phấn đấu hy sinh vì sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Những lời căn dặn và huấn thị của đồng chí Trường Chinh đã và đang được Đảng bộ và nhân dân trong tỉnh phấn đấu thực hiện để xây dựng Đảng bộ ngày càng trong sạch, vững mạnh, quê hương giàu đẹp, công bằng, dân chủ, văn minh như sinh thời Bác Trường Chinh hằng mong muốn. ■

*Bính Tuất đi
Cả nước hăng say
Độc sức độc lòng
Xây sự nghiệp*

*Đình Hợi tới
Muôn nhà phấn khởi
Toàn tâm toàn ý
Dựng tương lai*